

Jazzboek voor in de leunstoel

Herdruk van 'Jazzlife' voert je langs alle legendarische plekken van de blues en de jazz in Amerika

William Claxton
Jazzlife
(Taschen)

★★★★★

WAARSCHIJNLIJK droomt elke jazzliefhebber van een rondreis door Amerika langs de beroemde clubs, studio's, kerken, schuren, straten en gokhallen waar de grote en kleinere mannen en vrouwen van de blues en de jazz hun muziek ten gehore brachten. Wie daar geen geld en tijd voor heeft, en ook voor wie vreest alleen vergane glorie aan te zullen treffen of een McDonald's op de plaatsen waar ooit een legendarische concert werd gegeven, is er het prachtboek *Jazzlife*.

Het boek bestaat al jaren. In de jaren zestig reisden fotograaf William Claxton en de Duitse journalist Joachim E. Berendt, die in eigen land ook wel de 'jazzpauze' werd genoemd, door het springlevende landschap van de Amerikaanse jazz.

In 2003 is uitgeverij Taschen begonnen met een heruitgave van het boek, dat inmiddels een *collector's item* was geworden. Niet eerder gepubliceerde kleurenfoto's werden verzameld voor de herdruk, en ook werd de langspeelplaat die ooit los bij het boek was te verkrijgen op cd gezet. En nu is het er dan: voor 150 euro neem je *Jazzlife*, formaat XXL, mee naar huis en reis je van New York, naar Philadelphia en Washington, peddel je stroomopwaarts over de Mississippi naar Memphis, om de reis te vervolgen naar uiteindelijk Las Vegas. Een koopje.

De Amerikaanse fotograaf en de Duitse journalist leerden elkaar kennen via de telefoon. De Duitser wilde eind 1959 een studie maken van 'de grootste kunstvorm van Amerika: jazz', en hij zocht een fotograaf die hem kon vergezellen op zijn rondreis. Het werk van William Claxton, dat hij kende van platenhoezen en Europese tijdschriften, sprak hem zeer aan.

De bewondering bleek wederzijds, al stond de vlotte Claxton wel even te kijken toen hij die keurige Duitser in pak en bril met uitgesproken montuur op het vliegveld van New York ontwaarde.

Zo kwam het dat de twee mannen een Chevrolet Impala uit 1959 huurden en met opnameapparatuur, enkele notitieblokken, een Nikon, een Leica en een tweedehands Rolleiflex op weg gingen.

Op hun lange autoritten zochten de mannen de radio af naar jazz, maar in die tijd draaiden de

deejays buiten New York vooral hillbilly en kerkmuziek. Als de journalist en fotograaf eenmaal in dorpen en stadjes arriveerden, zochten ze als eerste naar de lokale big bands, of bluesmuzikanten. Ze slaagden altijd in de plaatselijke kerken. Vandaar dat er veel en prachtige foto's in *Jazzlife* zijn opgenomen van gospelkoren, en van Creoolse begrafenisstoeten, die worden voorafgegaan door een marsband, die op weg naar de begrafenis ingetogen muziek speelt. En na de begrafenis uitzinnige muziek, waarop de nabestaanden uitzinnig dansen.

In de staat Georgia bezocht het duo een groep moeilijk benaderbare Creolen, die spraken en zongen in een Afrikaanse taal uit 1700.

In New Orleans bemerkten de mannen dat de meeste oude jazztenten door stripteasetenten waren vervangen, maar dat vooral de Dixieland er nog springlevend was.

Op aanraden van een volksmuziekspecialist bezochten Berendt en Claxton de Louisiana State Penitentiary in Angola, destijds de grootste gevangenis van Amerika, waar veel bluesmuzikanten hun straf uitzaten. Op de 'zwarte' afdeling zat Guitar Welch, veroordeeld tot

ZET DE CD OP EN JE VERLIEST ELK GEVOEL VAN TIJD

twalf jaar gevangenis. Op de bij het boek gevoegde cd kun je hem een cynische blues horen zingen over zijn naderende einde: *Grappig dat je altijd 's ochtends vroeg op de elektrische stoel wordt gezet/Dan is er meer stroom/Mensen hebben het licht dan nog niet aan.*

Maar behalve de onbekende lompenboer, die met harmonica door de straten trekt om zijn waren aan te prijzen, of de dominee Newton die zijn preken zingt, toont het fotoboek ook de bekende koppen: een piepjonge Chet Baker voor zijn Ford 1932, die hij kocht met geld dat eigenlijk naar zijn bandleden had moeten gaan. Miles Davis, John Coltrane, Louis Armstrong, Thelonious Monk, Charles Mingus, Mahalia Jackson, Duke Ellington. Dankzij Claxton kun je je voorstellen hoe een optreden van hen was, en hoe ze leefden. Zet de cd erbij op en je verliest elk gevoel van tijd. De reis is al begonnen.

MAARTJE DEN BREEJEN

Jazzlife is een uitgave van Taschen, en te bestellen via de distributeur Librero, zie www.librero.nl. Prijs: 150 euro. Binnenkort verschijnt een luxe-editie in een oplage van 1000, voor 1000 euro.